

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Lucrum cessans anticipato sumptu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

consuetudo ubi introducta est, servetur, quia est rationaliter introducta, siquidem Mercatores solent negotiari & lucrari continuò: sed quoad praxim puto facilius introductam fuisse hanc consuetudinem, quando Mercatores dant mutuum, quam in ceteris contractibus, quia Mercatores regulariter intelliguntur pacisci cum recipientibus ipsorum actuali pecuniâ mutuum de quoque damno, etiam post terminum solutionis eventuro, quod non est in aliis contractibus.

Illud recte notat Pasqualigus, creditorem acceptantem solutionem partis debiti censei liberare debitorem à mora, sibi enim, eam partem acceptando, præiudicat; nam, dum partem acceptat, videtur implicite pecuniam moræ, & quodcumque interesse ratione moræ habitum remittere.

Tres Conditiones, quoad lucrum cessans.

11. Prima conditio ex Dicastill. lib. 2. de iust. tract. 10. d. 2. dub. 5. num. 167. ut aliquid accipias ex eo capite, quod ratione mutui tibi lucrum cesserit, est, ut eâ pecuniâ esses negotiaturus, & re vera aliquid lucraturus. Nota illud (eâ pecuniâ) si enim aliâ, cui huic mutuatæ imputas? Quid, si hanc destinasti negotiationi, & aliam otiosam habes Domi? Respondeo, Tunc potes exigere lucrum cessans, sic Arrag. 2. 2. quæst. 18. art. 2. Val. tom. 3. d. 5. q. 20. p. 2. quia de facto hæc fructificatura erat, non alia. Quid si ita dispositurus sis? Vellem (& utique possem) meam pecuniâ negotiari, nisi essent, qui mutuum peterent: seu quod in idem recidit. Nolo applicare, quamvis utique possem, hanc pecuniâ ad negotiationem, quia volo mutuari illam forte petentis. Respondeo, quamvis per hanc conditionem voluntatem non videatur pecunia negotiis destinata, sed destinanda: unde videatur tunc non posse accipi lucrum supra sortem. Tamen adhuc posset doceo cum Lessio, lib. 6. c. 20. d. 7. num. 90. & 95. & Maldero, apud de Lugo tom. 2. de iust. d. 25. sect. 6. §. 1. num. 44. quando lucrum fuisset de proximo, & non solum remote habendum: id addo, quia remota lucra non ponuntur in consideratione; vide Bossium tom. 2. mor. tit. 25. d. 2. 12. licet non negem esse periculum palliandi usuram. Ratio autem, quod tunc possit, est, quia verè tibi cessat lucrum ratione mutui.

12. Secunda conditio, ex Dicast. l. c. num. 170. ut id omnino mutuatario explicetur: nam fortasse mutuum is nollit sub hoc onere. Excipe, nisi cogaris ut modò dixi n. 3. sine.

13. Tertia, ex eodem ibid. num. 172. ut servetur æqualitas; ne scilicet plus accipiat, quam sit lucrum cessans. Hinc primò, deducenda sunt expensæ, quas feceris in negotiatione illa. Hinc secundò, quando lucrum est dubium, vel sub periculo, vel quando, tu non eras in voluntate firma negotiandi, cum nescires occasiones superventuras, valde minus accipere potes, idque iudicio experti. Hinc tertio, longitudo, vel brevis temporis, sub qua fortè præfigitur redditio mutui, multum prodest, vel obest ad decernendum lucrum: nam brevior tempore producta negotiatio minus fructificat, quam longiore.

14. Ob hanc ergo lucri incertitudinem, tribus modis pacisci cum mutuatario poteris. Primò, determinando nunc lucrum tuæ negotiationis tantum esse. Id, quod expertus poterit decernere, iuxta naturam negotij, opportunitates sese offerentes, pauciores expensas, & similes circumstantias: sed deinde, quodcumque evenierit, erit in hoc taxato lucro standum; quia par fuit periculum. Secundò, si fiat pactum, ut tantum detur, quantum alij Mercatores, in simili negotiatione, lucrati fuerint. Tertio, si fiat pactum indeterminatè, ut tantum detur, quantum ipsi mutuatanti cessabit de lucro: & in his duobus modis similis erit determinatio, nam dabitur, quantum Mercatores in simili negotio lucrati sunt.

Si ex mora solvendi cesserit lucrum mutuatanti, idem dic, quod modò diximus n. 8. & n. 10.

Laboris æstimatio.

15. Tres supersunt Difficultates. Prima: An æstimo laboris, quem perferre aliquando debet, ut lucrum ex tua negotiatione forte laboriosa conquiritur, deduci? Varij varia. Illud mihi certum est, & nunc re sufficere regulariter non esse deducendum, nisi per aliquam partem iudicio prudentis. Ita Less. l. c. d. 2. num. 98. lege item Salas dub. 20. num. 12. Sorum de q. 1. art. 3. Rebell. Reginald. quos citat, sequiturque Dicast. l. c. n. 178. Ratio probans, & explicans hanc sententiam est, quia homo communiter vult potius laborare lucrando, quam otiosi etiam sine lucro; ergo cum labor involuntariè illi cesserit, non est is privandus lucro, quod reportaret ab eo labore relicto propter tuam fam. Sic pauper artifex vulneratus ab inimico, cum quidem, dum jacet in lecto, sed mallet laborare, & lucrari: nam propterea inimicus lucrum cessans debet reddere ei, quamvis otiosi. Ex alia parte, quia nemo homo est communiter qui cessationem notabilis laboris non emeret aliquo parvo pretio, ideo hoc parvum pretium erit deducendum.

Lucrum cessans anticipato sumptum.

16. Secunda Difficultas: An Mutuatari liceat lucrum quod ipsi cessabit, sumere nunc ab ipso initio mutui? g. mutuat tunc quis centum, speratque decem accipere ex lucro sibi cessante: potestne licite nunc sibi sumere ea decem? Respondeo, nequaquam: Ita Medina de usuris, quæst. 3. §. septima conclusio. Dicast. l. c. n. 174. & h. seg. Ratio est, quia sic non mutuat centum, sed nonginta, & sic non potest lucrum accipere ex integro mutuo centum autorem.

17. Tercia autem lib. 2. de decalogi, mor. n. 755. tollit hanc difficultatem: Fiant duo contractus, alter mutuationis, alter venditionis, & sic poterit mutuanus sumere nunc decem, si mutuum octo, vel sex. Explico: Mutuanus nunc mutuat centum aureos cum spe, ut recipiat hinc ad annum ex lecto lecto, præter sortem, alia decem. Vendat nunc anticipat hanc spem denarij lucri ipsi mutuatario, quæ spes valeat, v. g. omnibus ab experto viro expensis, sex vel octo aureis, nam statim nunc poterit sine labe usuræ hos sex vel octo aureos, sumere non quidem ex vi mutui, sed ex venditionis sperati à se lucri, & venditi mutuatario.

18. Lessius lib. 2. c. 20. dub. 11. n. 100. ab eadem difficultate sic se liberat: Mutuet quis tibi centum, ita ut mutuum interesse solvas 91. at 9. sint interesse, nam mox hæc 9. reddere mutuatanti potes sine ulla ipsius iniuria pro interesse debito illis 91. tunc enim tu mutuatarius non solvas centum ex ipsa summa mutuatata cum interesse, sed ex alia, pacto plus equo non gravaberis. Dices, gravabor ex co, quod anticipato solvo quod nondum debeo. Responderem pro Lessio: At certò debebis, & ex alia parte molesti dandi nunc, quod debebis postea, compensari sufficere videtur ex eo, quod mutuanus gratis mutuat tibi, sine interesse illa novem.

19. Azor. p. 3. lib. 5. c. 5. q. 3. eandem difficultatem tentat eludere: Mutuet Titius centum Caio cum pacto, ut Caio reddat quinque pro interesse: mox Caio de Titio aliquid aliud, quod æstimetur quinque, v. g. certam portionem olei, vini, frumenti, &c. Nam tunc non committitur iniuria, quia hac committeretur, si illa quinque detraberetur à centum mutuatatis: at nunc illa olei, vini, &c. portio non est pars pecunie mutuatæ.

20. Ex his tribus modis primus, & secundus appetuntur, nam si sincerè exhibeantur, nihil continent iniquitatis: Tertius verò omnino reprobetur, quia illi olei, vel vini portio, licet physicè non sit pecunia, tamen æquivalenter, unde meritò tunc non dicemus mutuari centum, quandoquidem, propter illa centum, solvitur æstimatio aurorum quinque, quamvis in illa materia,